

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Навчально-науковий інститут публічної служби та управління
Кафедра публічної служби та права

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
з організації самостійної роботи
з дисципліни
«ПУБЛІЧНІ ФІНАНСИ»

Затверджено
на засіданні кафедри
публічної служби та права
Протокол № 1 від «01» вересня 2025 р.

Одеса – 2025

Методичні вказівки з організації самостійної роботи з дисципліни «Публічні фінанси» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» освітньо-професійної програми «Державне управління та місцеве самоврядування» / Укл. О.В.Голинська, Г.І. Куспляк. – Одеса: Одеська політехніка, 2025. – 20 с.

Укладачі: Олеся Голинська, к.держ.упр., професор
Галина Куспляк, к.держ.упр., доцент

Методичні вказівки з організації самостійної роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти всіх форм навчання освітньо-професійної програми «Державне управління та місцеве самоврядування» укладено відповідно до програми навчальної дисципліни «Публічні фінанси».

Метою дисципліни є формування у здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти цілісної системи теоретичних знань та практичних умінь і навичок у сфері публічних фінансів, що забезпечують здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання й практичні проблеми публічного управління та адміністрування, а також створюють підґрунтя для подальшої професійної діяльності.

Ключові слова: фінанси, публічні фінанси, система публічних фінансів, відкритість і прозорість публічних фінансів, органи державного управління, органи місцевого самоврядування, сталий розвиток, державні підприємства, комунальні підприємства, фонди соціального призначення, податкове державне регулювання, податкова система, податки, прямі податки, непрямі податки, бюджет, бюджетна система, принципи бюджетної системи, державний бюджет, місцеві бюджети, бюджет участі, гендерно-орієнтовний підхід, бюджетний процес, доходи бюджету, надходження бюджету, класифікація доходів бюджету, видатки бюджету, витрати бюджету, класифікація видатків бюджету, розпорядники бюджетних коштів, отримувачі бюджетних коштів, міжбюджетні трансфerti, горизонтальне вирівнювання, податкоспроможність територій, програмно-цільовий метод, бюджетні програми.

ЗМІСТ

<u>1. Планування самостійної роботи</u>	4
<u>2. Розширений план лекційних занять</u>	4
<u>3. Розподіл самостійної роботи за видами навчальних робіт</u>	8
<u>4. Завдання для самостійної роботи при опрацюванні лекційних занять</u>	8
<u>5. Завдання для самостійної роботи при опрацюванні практичних занять</u>	9
<u>6. Завдання для самостійної роботи при виконанні контрольної роботи</u>	11
<u>7. Форми контрольних заходів та оцінювання результатів навчання</u>	12
<u>8. Рекомендована література</u>	13
<u>8.1. Основна література</u>	13
<u>8.2. Додаткова література</u>	17
<u>8.3. Інформаційні ресурси</u>	19

1 ПЛАНУВАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота здобувача (далі – СРЗ) – одна з форм освітнього процесу.

Метою СРЗ є забезпечення системного і послідовного засвоєння здобувачами програми навчальної дисципліни (далі – ПНД), формування у них самостійності, відповідальності, вміння аналізувати, систематизувати і узагальнювати отриману інформацію.

Самостійна робота здобувача поділяється на підготовку до аудиторних занять, підготовку до модульного контролю, виконання планових практичних завдань, які викладач виніс до програми навчальної дисципліни з метою більш якісної діагностики програмних результатів навчання.

Співвідношення обсягів аудиторних занять і самостійної роботи визначається навчальним планом.

Залежно від часу і місця проведення, характеру керівництва з боку викладача і видів контролю результатів виконання окремих навчальних елементів дисципліни, СРЗ поділяється на підготовку до:

- аудиторних занять;
- поточного та модульного контролю;
- складання екзаменів;
- виконання планових індивідуальних робіт (реферативних, розрахунково-графічних, курсових робіт, контрольних робіт для заочної форми навчання);
- виконання завдань, які викладач виніс до програми навчальної дисципліни з метою більш якісної діагностики досягнення програмних результатів навчання тощо.

Розподіл самостійної роботи за видами навчальних занять і контролю з навчальної дисципліни здійснюється розробником ПНД з урахуванням специфіки та змісту дисципліни, а також видів і складності завдань, запланованих для самостійного виконання.

СРЗ забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення навчальної дисципліни, а саме: підручниками, навчальними та методичними посібниками, конспектами лекцій, методичними вказівками тощо.

Методичні матеріали для самостійної роботи покликані забезпечити можливість проведення самоконтролю з боку здобувачів.

Дисципліна «Публічні фінанси» викладається протягом третього семестру другого курсу, складається з лекційних та практичних занять та входить в обов'язкову частину професійної підготовки навчального плану підготовки бакалаврів. У відповідності до навчального плану закінчується екзаменом.

Співвідношення обсягів аудиторних занять і самостійної роботи для навчальної дисципліни «Публічні фінанси» визначається навчальним планом підготовки бакалаврів з урахуванням специфіки та змісту дисципліни, її місця, значення і дидактичної мети в реалізації освітньо-професійної програми «Державне управління та місцеве самоврядування».

2 РОЗШИРЕНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

Лекція є однією з основних форм навчальних занять. Лекція – логічно завершений, науково обґрунтований, послідовний і систематизований виклад певного наукового або науково-методичного питання, теми чи розділу навчальної дисципліни.

Завданнями лекції є формування у здобувачів теоретичних засад відповідних компетентностей за освітньо-професійною програмою «Державне управління та місцеве самоврядування», а також визначення напрямків, основного змісту і характеру практичних занять та самостійної роботи здобувачів з навчальної дисципліни «Публічні фінанси»

СЕМЕСТРОВИЙ МОДУЛЬ 1. ОСНОВНІ ЗАСАДИ ПУБЛІЧНИХ ФІНАНСІВ

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. Теоретико-правові основи публічних фінансів

Лекція 1. Публічні фінанси як складова фінансової системи

Література: основна [7; 20; 21; 27; 29; 40; 42; 43], додаткова [13; 21], інформаційні ресурси [3; 7; 8; 9].

Вступ до дисципліни (зміст та тематика навчальної дисципліни, форми контрольних заходів та критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів, методи (форми) викладання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування, терміни надання викладачеві виконаних завдань).

- 1.1. Публічні фінанси: історичні засади розвитку, сутність та функції
- 1.2. Складові елементи сучасної системи публічних фінансів та їх характеристика

Лекція 2. Нормативно-правові та організаційні засади функціонування публічних фінансів

Література: основна [4; 21; 27; 29; 33; 36; 40; 41; 44; 49; 50; 51; 69; 73], інформаційні ресурси [3; 7; 8; 9; 10; 11].

- 2.1. Правовий механізм функціонування публічних фінансів.
- 2.2. Законодавчі засади функціонування публічних фінансів
- 2.3. Інституційна основа функціонування публічних фінансів

Лекція 3. Сучасні інструменти управління публічними фінансами

Література: основна [2; 3; 4; 23; 28; 36; 61; 62], додаткова [26; 3; 10; 11; 14], інформаційні ресурси [2; 3; 4; 5; 7; 8; 9].

- 3.1. Участь громадян в управлінні публічними фінансами.
- 3.2. Гендерно-орієнтовний підхід в управлінні публічними фінансами.
- 3.3. Відкриті дані у сфері публічних фінансів.

Лекція 4. Міжнародні фінансові інструменти

Література: основна [10; 18; 21; 24; 25], інформаційні ресурси [3; 7; 8; 9].

- 4.1. Міжнародні фінансові активи та їхні властивості.
- 4.2. Основи функціонування міжнародних фінансових ринків.
- 4.3. Міжнародні та регіональні фінансові установи.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. Елементи системи публічних фінансів

Лекція 5. Фінанси державних підприємств

Література: основна [22; 38; 59; 64; 74], додаткова [19; 1; 15; 20; 22; 24], інформаційні ресурси [3; 7; 8; 9; 12].

- 5.1. Державне підприємство: сутність, види та їх роль
- 5.2. Інституційне забезпечення розвитку державних підприємств
- 5.3. Стратегічне бачення управління державними підприємствами в Україні

Лекція 6. Фінанси комунальних підприємств

Література: основна [11; 12; 27], додаткова [1], інформаційні ресурси [3; 7; 8; 9].

- 6.1. Поняття, функції та правова основа функціонування комунальних підприємств в Україні
- 6.2. Особливості організації фінансів підприємств комунальної форми власності
- 6.3. Інструменти управління майном комунальної форми власності

Лекція 7. Публічні позабюджетні фонди

Література: основна [21; 27; 40; 54; 55; 68], інформаційні ресурси [3; 7; 8; 9].

7.1. Позабюджетні фонди як інститут фінансової системи

7.2. Правова природа публічних позабюджетних фондів

7.3. Види позабюджетних державних цільових фондів в Україні та їх характеристика

СЕМЕСТРОВИЙ МОДУЛЬ 2.

ФІНАНСИ ДЕРЖАВИ ТА ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 3. Податки та податкова політика в системі публічних фінансів

Лекція 8. Податкова система

Література: основна [5; 13; 29; 31; 37; 51], інформаційні ресурси [3; 7; 8; 9].

8.1. Суть податків і їх призначення, ознаки, функції, класифікація.

8.2. Податкова система та її елементи

8.3. Податкова політика держави та напрями її реалізації

Лекція 9. Непряме оподаткування

Література: основна [5; 13; 29; 31; 32; 37; 51], інформаційні ресурси [3; 7; 8; 9].

9.1. Податок на додану вартість: платники, база оподаткування, пільги, порядок обчислення

9.2. Акцизний податок: сутність, платники, пільги, механізм обчислення та сплати

9.3. Мито: сутність, платники, ставки, порядок сплати

Лекція 10. Пряме оподаткування

Література: основна [5; 13; 29; 31; 37; 51], інформаційні ресурси [3; 7; 8; 9].

10.1. Пряме оподаткування юридичних та фізичних осіб

10.2. Податок на прибуток

10.3. Податок на доходи фізичних осіб

Лекція 11. Місцеві податки та збори

Література: основна [5; 13; 31; 37; 51], інформаційні ресурси [3; 7; 8; 9].

11.1. Сутність та принципи місцевого оподаткування

11.2. Особливості справляння місцевих податків

11.3. Порядок стягнення місцевих зборів

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 4. Бюджет та бюджетна політика в системі публічних фінансів

Лекція 12. Бюджет та бюджетна система

Література: основна [4; 7; 21; 26; 30; 35; 36; 44], додаткова [7; 9; 17], інформаційні ресурси [3; 7; 8; 9].

12.1. Бюджетна децентралізація

12.2. Бюджетний устрій та бюджетна система.

12.3. Принципи бюджетної системи.

Лекція 13. Державний бюджет України

Література: основна [4; 36; 44; 76], додаткова [17], інформаційні ресурси [1; 3; 6; 7; 8; 9].

13.1. Нормативне забезпечення функціонування Державного бюджету.

13.2. Структура та склад Державного бюджету України.

13.3. Управління державним боргом України.

Лекція 14. Місцеві бюджети України

Література: основна [34; 36; 39; 44; 72], додаткова [7; 17; 18], інформаційні ресурси [1; 3; 6; 7; 8; 9].

14.1. Структура системи місцевих бюджетів України

14.2. Складові місцевого бюджету

14.3. Державна підтримка місцевих бюджетів.

Лекція 15. Міжбюджетні трансферти

Література: основна [8; 20; 21; 34; 44; 45; 46; 47; 47; 58; 60; 63; 66; 67; 77], додаткова [8; 17], інформаційні ресурси [3; 7; 8; 9; 11].

15.1. Сутність та структура міжбюджетних відносин.

15.2. Види міжбюджетних трансфертів та їх характеристика.

15.3. Реформа управління публічними інвестиціями.

15.4. Горизонтальне вирівнювання податкоспроможності територіальних громад.

Для **заочної форми навчання**, відповідно до навчального плану з дисципліни «Публічні фінанси», виділено 4 години і виносяться на установчій сесії такі теми лекцій:

Лекція 1. Публічні фінанси як складова фінансової системи

Література: основна [7; 20; 21; 27; 29; 40; 42; 43], додаткова [13; 21], інформаційні ресурси [3; 7; 8; 9].

Вступ до дисципліни (зміст та тематика навчальної дисципліни, форми контрольних заходів та критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів, методи (форми) викладання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування, терміни надання викладачеві виконаних завдань).

1.1. Публічні фінанси: історичні засади розвитку, сутність та функції

1.2. Складові елементи сучасної системи публічних фінансів та їх характеристика

Лекція 2. Бюджет та бюджетна система. Державний бюджет України. Місцеві бюджети України. Міжбюджетні трансферти

Література: основна [4; 7; 8; 20; 21; 26; 30; 34; 35; 36; 39; 44; 72; 45; 46; 47; 47; 58; 60; 63; 66; 67; 76; 77], додаткова [7; 8; 9; 17; 18], інформаційні ресурси [1; 3; 6; 7; 8; 9].

2.1. Бюджетна децентралізація. Бюджетний устрій та бюджетна система. Принципи бюджетної системи.

2.2. Нормативне забезпечення функціонування Державного бюджету. Структура та склад Державного бюджету України. Управління державним боргом України.

2.3. Структура системи місцевих бюджетів України. Складові місцевого бюджету. Державна підтримка місцевих бюджетів.

2.4. Сутність та структура міжбюджетних відносин. Види міжбюджетних трансфертів та їх характеристика. Реформа управління публічними інвестиціями. Горизонтальне вирівнювання податкоспроможності територіальних громад.

3 РОЗПОДІЛ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ РОБІТ

Розподіл годин самостійної роботи здобувача освіти за видами навчальних робіт та формами здобуття освіти:

Вид самостійної роботи здобувача освіти	Форма здобуття освіти	
	денна	заочна
Опрацювання навчального матеріалу лекційних занять	15	60
Опрацювання навчального матеріалу практичних занять	30	
Підготовка до модульних контрольних робіт	10	
Виконання індивідуальних поточних завдань	35	
Виконання контрольної роботи	—	54
Проходження курсів на інтерактивних платформах	—	30
Підготовка до складання екзамену	30	30
Всього	120	174

4 ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ПРИ ОПРАЦЮВАННІ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ при опрацюванні лекційних занять:

1. Опрацювання матеріалів лекцій зі змістових модулів.
2. Самостійне опрацювання окремих аспектів запропонованих тем, при самостійному вивченні яких необхідно користуватися основною та додатковою рекомендованою літературою;
3. Самостійне поглиблене ознайомлення із запропонованими нормативно правовими актами (див. рекомендовану літературу).

Підготовка до лекцій за умов посилання до понять або методик, які були опрацьовані під час вивчення навчальних дисциплін, на яких базується курс:

- Публічні фінанси: історичні засади розвитку, сутність та функції.
- Складові елементи сучасної системи публічних фінансів та їх характеристика.
- Правовий механізм функціонування публічних фінансів.
- Законодавчі засади функціонування публічних фінансів.
- Інституційна основа функціонування публічних фінансів.
- Участь громадян в управлінні публічними фінансами.
- Гендерно-орієнтовний підхід в управлінні публічними фінансами.
- Відкриті дані у сфері публічних фінансів.
- Міжнародні фінансові активи та їхні властивості.
- Основи функціонування міжнародних фінансових ринків.
- Міжнародні та регіональні фінансові установи.
- Державне підприємство: сутність, види та їх роль.
- Інституційне забезпечення розвитку державних підприємств.
- Стратегічне бачення управління державними підприємствами в Україні.
- Поняття, функції та правова основа функціонування комунальних підприємств в Україні.
- Особливості організації фінансів підприємств комунальної форми власності.
- Інструменти управління майном комунальної форми власності.
- Позабюджетні фонди як інститут фінансової системи.
- Правова природа публічних позабюджетних фондів.
- Види позабюджетних державних цільових фондів в Україні та їх характеристика.
- Суть податків і їх призначення, ознаки, функції, класифікація.

- Податкова система та її елементи.
- Податкова політика держави та напрями її реалізації.
- Податок на додану вартість: платники, база оподаткування, пільги, порядок обчислення.
- Акцизний податок: сутність, платники, пільги, механізм обчислення та сплати.
- Мито: сутність, платники, ставки, порядок сплати.
- Пряме оподаткування юридичних та фізичних осіб.
- Податок на прибуток.
- Податок на доходи фізичних осіб.
- Сутність та принципи місцевого оподаткування.
- Особливості справляння місцевих податків.
- Порядок стягнення місцевих зборів.
- Бюджетна децентралізація.
- Бюджетний устрій та бюджетна система.
- Принципи бюджетної системи.
- Нормативне забезпечення функціонування Державного бюджету.
- Структура та склад Державного бюджету України.
- Управління державним боргом України.
- Реформа управління публічними інвестиціями
- Структура системи місцевих бюджетів України.
- Складові місцевого бюджету.
- Державна підтримка місцевих бюджетів.
- Сутність та структура міжбюджетних відносин.
- Види міжбюджетних трансфертів та їх характеристика.
- Реформа управління публічними інвестиціями.
- Горизонтальне вирівнювання податкоспроможності територіальних громад.

5 ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ПРИ ОПРАЦЮВАННІ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ при підготовці до практичних занять:

1. Регулярне опрацювання тексту конспекту лекцій з навчальної дисципліни за кожним змістовим модулем.
2. Самостійне опрацювання окремих аспектів запропонованих тем, важливих для успішного виконання практичних занять, та при самостійному вивченні яких необхідно користуватися основною та додатковою рекомендованою літературою;
3. Самостійне поглиблене ознайомлення із запропонованими нормативно правовими актами (див. рекомендовану літературу).

Під час підготовки до практичних занять рекомендується особливо приділити увагу наступним питанням:

- Сутність фінансів. Аналіз складових фінансової системи держави.
- Публічні фінанси: сутність, необхідність та функції.
- Функції публічних фінансів.
- Система публічних фондів у фінансовій системі України.
- Структура публічних фінансів.
- Організаційно-правові засади публічних фінансів.
- Аналіз джерел формування та методів мобілізації публічних доходів.
- Зв'язок функцій держави та публічних видатків.
- Ключові події еволюції Концепції сталого розвитку.
- Взаємозв'язок економічного, екологічного та соціального векторів сталого

розвитку;

- Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року.
- Характеристика нормативно-правової бази управління публічними фінансами в Україні.

Україні.

- Конституція України як основне джерело фінансового права.
- Бюджетний кодекс України.
- Нормативно-правові акти міжнародних організацій в сфері публічних фінансів.
- Характеристика сучасних інструментів управління публічними фінансами.
- Сутність інформаційного забезпечення процесу управління публічними фінансами.

фінансами.

- Особливості інформації в управлінні публічними фінансами.
- Підвищення ефективності та прозорості публічних фінансів в Україні.
- Організація об'єднаних націй.
- Програма розвитку ООН (ПРООН).
- Міжнародний валютний фонд.
- Міжнародний банк реконструкції та розвитку.
- Агентство США з міжнародного розвитку (USAID).
- Гранти від Проєкту USAID «ГОВЕРЛА».
- Механізми стимулювання розвитку державних підприємств в Україні.
- Досвід зарубіжних країн стратегічного управління розвитком державних підприємств.

підприємств.

- Особливості функціонування державних підприємств в різних галузях.
- Удосконалення надання послуг державними підприємствами.
- Поняття комунальної власності та особливості її формування в Україні.
- Особливості організації фінансів підприємств комунальної власності.
- Джерела фінансування підприємств комунальної форми власності.
- Правове забезпечення фондів фінансових ресурсів цільовою призначення.
- Особливості фінансування Пенсійного фонду України (ПФУ).
- Особливості фінансування Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності (ФСС ТВП).

страхування України на випадок безробіття (ФЗОДСС ВБ).

на виробництві та професійних захворювань (ФСС НВВ та ПЗ).

- Особливості побудови податкової системи України.
- Охарактеризуйте податкове законодавство України.
- Об'єктивні та суб'єктивні чинники становлення податкової системи.
- Суть і види податкової політики.
- Стратегія і тактика податкової політики.
- Ефективність податкової політики.
- Суб'єктність у реалізації державної податкової.
- Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності контролюючих органів.
- Податок на додану вартість: порядок розрахунку та сплати.
- Акцизний податок: порядок розрахунку та сплати.
- Мито: порядок розрахунку та сплати.
- Податок на прибуток: порядок розрахунку та сплати.
- Податок на доходи фізичних осіб (ПДФО): порядок розрахунку та сплати.
- Податок на майно: порядок розрахунку та сплати.
- Єдиний податок: порядок розрахунку та сплати.
- Складання та розгляд Бюджетної декларації (прогнозу місцевого бюджету) і прийняття рішення щодо них.
- Складання проєктів бюджетів.

- Розгляд проекту та прийняття закону про Державний бюджет України (рішення про місцевий бюджет).
- Виконання бюджету, включаючи внесення змін до закону про Державний бюджет України (рішення про місцевий бюджет).
- Підготовка та розгляд звіту про виконання бюджету і прийняття рішення щодо нього.
- Закон України «Про Державний бюджет в Україні».
- Доходи Державного бюджету України.
- Видатки Державного бюджету України.
- Фінансування Державного бюджету та повернення й розподіл кредитів.
- Особливості здійснення бюджетної політики на державному рівні в умовах воєнного часу.
- Рішення ради «Про місцевий бюджет».
- Доходи місцевих бюджетів України.
- Видатки місцевих бюджетів України.
- Фінансування місцевих бюджетів та повернення й розподіл кредитів.
- Особливості здійснення бюджетної політики на місцевому рівні в умовах воєнного часу.
- Міжбюджетні трансферти.
- Субвенції з Державного бюджету місцевим бюджетам.
- Освітня субвенція.
- Субвенція з Державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію проектів в рамках Програми з відновлення України.
- Субвенція з Державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію проектів в рамках Надзвичайної кредитної програми для відновлення України.
- Дотації з Державного бюджету.

6 ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ПРИ ВИКОНАННІ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Завдання для виконання контрольної роботи здобувач отримує на установчій лекції.

Контрольна робота виконується в межах годин, відведених для самостійної роботи здобувача.

Контрольна робота складається з двох частин: теоретичної та практичної.

Теоретична частина контрольної роботи передбачає проходження комп'ютерного тестування з питань, що були розглянуті під час лекційних та практичних занять та віднесених до самостійного опрацювання.

Практична частина контрольної роботи передбачає опрацювання літератури за темою й підготовку аналітичної довідки, в якій розглядаються питання основних засад публічних фінансів з наданням пропозицій щодо їх поліпшення.

Аналітична довідка має певний зміст і структуру: титульний аркуш; вступ; здійснення аналізу специфіки та сучасного стану розвитку предмету дослідження; визначення проблематики; надання рекомендацій щодо шляхів вирішення проблематики; список використаної літератури.

Обсяг аналітичної довідки: 5 сторінок машинописного тексту. Текст повинен бути виконаний самостійно, а не скопійованим з навчального посібника, статей тощо.

Термін надання виконаної контрольної роботи на перевірку – не пізніше, ніж за місяць до початку сесії.

7 ФОРМИ КОНТРОЛЬНИХ ЗАХОДІВ ТА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Для денної форми здобуття освіти

Поточний контроль полягає у виконанні: мах 100 балів

1) 15-ти індивідуальних поточних завдань. Індивідуальні поточні завдання виконуються письмово і полягають в розв'язуванні проблемних питань відповідно до мети та завдань практичних занять. Бездоганне виконання індивідуальних поточних завдань з №1 по №4 та №15 оцінюються по 4 бали; індивідуальних поточних завдань з №5 по №14 – по 3 бали. Максимальний бал за бездоганне виконання індивідуальних поточних завдань становить 50 балів;

2) 2-х модульних контрольних робіт. Модульні контрольні роботи складаються з теоретичної та практичної частин і проводяться у формі комп'ютерного тестування. Бездоганне виконання кожної модульної контрольної роботи становить 25 балів. Максимально за виконання модульних контрольних робіт здобувач отримає 50 балів.

Підсумковий контроль – екзамен. Екзамен усний (у випадку онлайн навчання – письмовий). Максимальна оцінка, яку може отримати студент – 100 балів.

Для заочної форми здобуття освіти

Поточний контроль полягає у виконанні

1) 1-го **практичного** завдання. **Практичне** завдання виконуються письмово і полягає у розв'язуванні проблемних питань відповідно до мети та завдань. Бездоганне виконання **практичного** завдання оцінюється у **10** бали;

2) контрольної роботи.

Контрольна робота складається з двох частин: теоретичної та практичної.

Теоретична частина контрольної роботи передбачає проходження комп'ютерного тестування з 50 запитань. Бездоганне виконання кожного запитання оцінюється по 1 балу за правильну відповідь. Максимально за виконання теоретичної частини здобувач отримає 50 балів.

Практична частина контрольної роботи виконуються письмово **у формі аналітичної записки** і полягає в розв'язуванні проблемних питань відповідно до мети та завдань лекційних та практичних занять. **Виконання практичної частини роботи максимально оцінюється у 20 балів.**

Бездоганне виконання контрольної роботи оцінюється в **70** балів;

3) двох курсів на інтерактивних платформах (за вибором) відповідно до тематики навчальної дисципліни з отриманням Сертифікатів, що оцінюються по 10 балів. Максимальний бал становить **20** балів:

– «Як діяти далі: Державним службовцям про сталий розвиток» на сайті Prometheus з отриманням відповідного Сертифікату за посиланням <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/sustainable-development-public-servants/>;

– «E-data: можливості та ефективний контроль за публічними фінансами» на сайті Prometheus з отриманням відповідного Сертифікату за посиланням <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/e-data-control-public-finances/>;

– «Гендерно орієнтоване бюджетування для розвитку громад» на сайті Prometheus з отриманням відповідного Сертифікату за посиланням <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/gender-budgeting-communities/>;

– «Складання прогнозу місцевого бюджету: теорія і практичні аспекти» на сайті Prometheus з отриманням відповідного Сертифікату за посиланням <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/prohnoz-miscevogo-byudzhetu/>;

– на платформі ВУМ-online «Як молодь має долучатися до відбудови: інструменти та практики» за посиланням <https://vumonline.ua/course/how-youth-should-be-involved-in-reconstruction-tools-and-practices/>;

– на платформі U-LEARN новий інтерактивний онлайн-курс «Розробка місцевих цільових програм» за посиланням <https://online.atingi.org/enrol/index.php?id=5277>.

Підсумковий контроль – екзамен. Екзамен усний (у випадку онлайн навчання – письмовий). Максимальна оцінка, яку може отримати студент – 100 балів.

8 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

8.1. Основна література

8.1.1. Навчально-методична та наукова література

1. Бюджетний процес в органах місцевого самоврядування: навч. посібник.: Г. Маркович, К. Поздєєва, Л. Демиденко, Ю. Наконечна, Б. Островські; за наук.ред. Г. Куспляк. Проект «Ефективне бюджетування та бюджетний процес в органах місцевого самоврядування», Дослідницьке підприємство «Центр інформаційних та аналітичних технологій» за підтримки Проекту USAID «ГОВЕРЛА». 2024. 364 с. URL: <https://ciat.net.ua/uk/pidtrimka/navchalnij-posibnik-byudzhetniij-proces-v-organah-miscevogo-samov/>.
2. Впровадження в Україні прозорого місцевого бюджету: досвід та виклики. Громадське партнерство «За прозорі місцеві бюджети!», Одеська обласна організація ВГО «Комітет виборців України», Фундація «Відкрите суспільство». Одеса, 2016. 198 с.
3. Гендерно орієнтований підхід у бюджетному процесі : практ. посіб. / Т. Іваніна, О. Кисельова, М. Колодій, О. Остапчук, О. Цюпа. Київ : Віваріо, 2020. 88 с.
4. Голинська О.В. Бюджетна політика держави: навчальний посібник. К.Нора-Друк, 2016. 124 с.
5. Гречко А.В. Податкова система: конспект лекцій: навчальний посібник. Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2022. 119 с.
6. Детермінанти сталого розвитку економіки : монографія / О. Ю. Кудріна, О. В. Семеніхіна, Ю. В. Кіндзерський та ін.; за заг. ред. В. В. Храпкіної, В. А. Устименка. Київ, 2019. 264 с.
7. Децентралізація управління публічними фінансами в Україні : монографія / за заг. ред. О. Ю. Амосова. Харків : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2018. 200 с.
8. Загальний огляд реформи управління публічними інвестиціями для громад та регіонів. Децентралізація. 2025. 40 с. URL: https://decentralization.ua/uploads/attachment/document/1617/DREAM_PIM_Guide_2025.pdf.
9. Загорський В. С. Концептуальні основи формування системи управління сталим розвитком еколого-економічних систем : монографія. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2018. 336 с.
10. Задоя А.О. Міжнародна інвестиційна діяльність: навчальний посібник. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 122 с.
11. Інструменти управління майном комунальної власності територіальної громади: посібник. Програма USAID «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність» (DOBRE). Київ, 2021. 108 с.
12. Конспект лекцій з дисципліни «Місцеві фінанси» (Частина 2) / Укл. Н.Г. Фатюха – Запоріжжя: ЗНТУ, 2018. 90 с.
13. Кузь В.І. Податкова система: навчальний посібник. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 240 с.
14. Куспляк Г.І. Сталий розвиток територій як складова національної безпеки // Національна безпека : навчальний посібник. М.М. Іжа, М.М. Миколайчук, М.П. Попов та ін. ; Нац. ун-т «Одеська політехніка». Одеса. 2025. С. 278-312. ISBN 978-617-95474-4-7. URL: <https://drive.google.com/file/d/1e9oJrf6TE-0aNiUweB-hIVZgTjovLsBr/view>.
15. Куспляк Г.І. Сталий розвиток територій як стратегічний пріоритет у забезпеченні національної безпеки. Сучасні аспекти національної безпеки: монографія / Уклад. М. М. Миколайчук, Л. В. Курносенко ; Нац. ун-т «Одеська політехніка». Одеса. 2025. С. 81-121. URL: https://drive.google.com/file/d/1hMYc1VKWJULChmCst7bhIXk_FgjzqviH/view.
16. Куспляк Г.І., Куспляк І.С. Індикатори досягнення цілей сталого розвитку України. Актуальні проблеми державного управління. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2021. Вип. 3 (84). С. 240-246. http://www.oridu.odessa.ua/9/new_options/pdf/023/Zbirnuk-3-84-2021.pdf.

17. Куспляк Г.І., Куспляк І.С. Сталий розвиток: етапи становлення, сутність поняття, основні вектори та інтерфейси. Державне будівництво. Харків : ХарІДУ НАДУ, 2020. Вип. 2/2020. URL: <https://periodicals.karazin.ua/db/article/view/19181>.
18. Літовченко Б. В. Міжнародний бізнес: конспект лекцій. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2019. 60 с.
19. Луніна І.О. Публічні фінанси в макроекономічній політиці зростання : монографія. К.: НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув, 2020. 440 с.
20. Луніна І.О., Бондарук Т.Г. Публічні фінанси та міжбюджетні відносини: навчальний посібник. Київ: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2019. 304 с.
21. Маслій Н. Д., Дем'янчук М. А. Фінанси публічного сектору: українські реалії та світовий досвід : навчальний посібник. Одеса : Астропринт, 2022. 384 с.
22. Махінчук В. М. Державне підприємство в системі ринкових відносин: монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2019. 192 с.
23. Методологія оцінки прозорості місцевих бюджетів / за заг. ред. О.В. Голинської, А.О. Матвієнко. Громадське Партнерство «За прозорі місцеві бюджети!» в співпраці з Асоціацією міст України та науковцями НАДУ при Президентів України. Київ, 2017. 74 с.
24. Міжнародні фінанси : навчальний посібник. Одеса: ФОП Бондаренко М.О., 2017. 310 с.
25. Міжнародні фінанси : підручник / О. М. Мозговий, Т. В. Мусієць, Л. В. Руденко-Сударева та ін.; за заг. ред. О. М. Мозгового; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана». Київ : КНЕУ, 2016. 515 с. URL: https://fpk.in.ua/images/biblioteka/4bac_finan/mizhnarodny-finansy.pdf.
26. Модель фінансового менеджменту в умовах переходу до середньострокового бюджетного планування у територіальній громаді: посібник / Т. Овчаренко, Ю. Савельєва та ін. ЄС/ПРООН, 2020. URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/702/Financial_Management_Model.pdf.
27. Музиченко Г. В., Коляда Т. А. Публічні фінанси: навчальний посібник. Одеса : Вид-во «Університет Ушинського», 2022. 100 с.
28. Огородова Т., Жаворонкова С. Впровадження гендерно орієнтованого підходу в бюджетний процес органів місцевого самоврядування: посібник. К.: Проект ПРОМІС, 2021. 61 с. URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/704/GOB-Manual_PLEDDG.pdf.
29. Осадчук С. В. Основи публічних фінансів та бюджетування: опорний консп. лекцій. Одеса : ОРІДУ НАДУ 2020. 58 с.
30. Планування та виконання місцевих бюджетів на основі програмно-цільового методу: навчальний посібник / В. В. Зубенко, О.В. Голинська та ін.: за заг. ред. В.В. Зубенка. ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-ІІ) впровадження». 6-те видання, випр. та доп. К., 2017. 144 с.
31. Податкова система: навчальний посібник / Волохова І. С., Дубовик О. Ю., Слатвінська М. О. та ін.; за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с.
32. Податок на додану вартість (ПДВ): повний посібник. YANKIV Редакція, 2025. URL: <https://yankiv.com/ua/podatok-na-dodanu-vartist-pdv-povnyj-posibnyk-2025/>.
33. Правове регулювання фінансових відносин : навчальний посібник / В.П. Марущак, Є.О. Львова, К. В. Бачинська, О. І. Марущак. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2020. 276 с.
34. Сидорович М. Муніципальні фінанси : навчальний посібник для студентів вищ. навч. закл. Київ : НаУКМА, 2021. 68 с.
35. Станкус Т. Програмно-цільовий метод у бюджетному процесі на рівні місцевих бюджетів. Х. : Фактор, 2017. 128 с.
36. Сучасна бюджетна система: правила та процедури: навчальний посібник / В.В. Зубенка, А.С. Крупник, Т.А. Шаповал, А.І. Корнієнко, О.В. Голинська; за заг. ред. В.В. Зубенка. ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-ІІ) впровадження». К., 2017. 184 с.

37. Томнюк Т. Л. Податкова система: навчальний посібник. Чернівці: ЧТЕІ ДТЕУ, 2022. 324 с.
38. Управління державним сектором економіки : навчальний посібник / Є. Г. Карташов, І. О. Драган, Н. В. Даций та ін.; за заг. ред. професора Є. Г. Карташова. Київ : Освіта України, 2021. 330 с
39. Управління місцевими фінансами: навчальний посібник / А.Г. Ахламов, О.В. Голинська, І.В. Яцкевич; за заг. ред. А.Г. Ахламова. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2013. 332 с.
40. Фінанси : навч. посібник: експрес курс / [Волохова І. С., Шикіна Н. А., Волкова О. Г. та ін.; за заг. ред. Волохової І. С. Харків: Видавництво «ПромАрт», 2018. 262 с.
41. Фінанси територіальних громад : навчальний посібник / Л.С. Гаватюк, А.Г. Корбутяк, Н.Я. Сокровольська, Е.О. Юрій. Чернівці, 2019. 182 с.
42. Фінанси України : навчальний посібник / М. І. Карлін, О. А. Івашко, Н. В. Проць та ін. Київ : Кондор, 2018. 332 с.
43. Фінанси: навчальний посібник: експрес курс / І.С. Волохова, Н.А. Шикіна, О.Г. Волкова та ін.; за заг. ред. І.С. Волохової. Харків: Вид-во «ПромАрт», 2018. 262 с. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/7066/1/%D0%A4%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%B8.pdf>.

8.1.2. Законодавчі акти та нормативно-правові документи

44. Бюджетний Кодекс України: Закон України від 08.07.2010 № 2456-VI. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
45. Деякі питання підготовки, подання, оцінки та критеріїв пріоритезації концепцій публічних інвестиційних проєктів на 2025 рік: постанова Кабінету Міністрів України від 09.08.2024 № 903. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/903-2024-%D0%BF#Text>.
46. Деякі питання розподілу публічних інвестицій: постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2025 № 232. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/232-2025-%D0%BF#Text>.
47. Деякі питання управління публічними інвестиціями: постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2025 № 527. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/527-2025-%D0%BF#Text>.
48. Дорожня карта реформування управління публічними інвестиціями. URL: https://www.mof.gov.ua/storage/files/%D0%94%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%B6%D0%BD%D1%8F_%D0%BA%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%B0_%D0%A3%D0%9F%D0%86.pdf.
49. Європейська хартія місцевого самоврядування : Міжнародний документ від 15.10.1985. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036.
50. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
51. Податковий Кодекс України : Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.
52. Про бюджетну класифікацію : наказ Міністерства фінансів України від 14.01.2011 р. № 11. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0011201-11>.
53. Про деякі питання запровадження програмно-цільового методу складання та виконання місцевих бюджетів : наказ Міністерства фінансів України від 26.08.2014 № 836. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1103-14>.
54. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 09.07.2003 № 1058-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1058-15#Text>.
55. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття: Закон України від 02.03.2000 № 1533-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1533-14#Text>.
56. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 23.09.1999 № 1105-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text>.

57. Про затвердження Концепції сталого розвитку населених пунктів : постанова Верховної Ради України від 24.12.1999 № 1359-XIV. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1359-14>.
58. Про затвердження Методики визначення джерел і механізмів фінансового забезпечення публічних інвестиційних проєктів та програм публічних інвестицій: наказ Міністерства фінансів України від 28.02.2025 № 131. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0541-25#Text>.
59. Про затвердження Методики проведення інвентаризації об'єктів державної власності: Постанова Кабінету Міністрів України від 30.11.2005 № 1121. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1121-2005-%D0%BF#Text>.
60. Про затвердження Методики розрахунку вартості публічного інвестиційного проєкту: наказ Міністерства фінансів України від 23.06.2025 № 316. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1053-25>.
61. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо впровадження та застосування гендерно орієнтованого підходу в бюджетному процесі : наказ Міністерства фінансів України від 02.01.2019 № 1.
62. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо механізмів участі громадськості у бюджетному процесі на місцевому рівні : наказ Міністерства фінансів України від 03.03.2020 № 94. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0094201-20#Text>.
63. Про затвердження плану заходів з реалізації Дорожньої карти реформування управління публічними інвестиціями на 2024—2028 роки: розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.06.2024 № 588-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/588-2024-%D1%80>.
64. Про затвердження Положення про Реєстр об'єктів державної власності, які використовуються у сфері господарської діяльності: постанова Кабінету Міністрів України від 14.04.2004 № 467. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/467-2004-%D0%BF#Text>.
65. Про затвердження Порядку казначейського обслуговування державного бюджету за витратами : наказ Міністерства фінансів України від 24.12.2012 № 1407. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0130-13#Text>.
66. Про затвердження Порядку розроблення та моніторингу реалізації середньострокового плану пріоритетних публічних інвестицій держави: постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2025 № 294. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/294-2025-%D0%BF#Text>.
67. Про затвердження примірного Положення про місцеву комісію з питань розподілу публічних інвестицій: наказ Міністерства фінансів України від 15.04.2025 № 202. URL: <https://mof.gov.ua/storage/files/%D0%9D%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7%20.pdf>.
68. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 08.07.2010 № 2464-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#Text>.
69. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>.
70. Про Стратегію сталого розвитку «Україна - 2020» : Указ Президента України від 12.01.2015 № 5/2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.
71. Про схвалення Концепції застосування програмно-цільового методу в бюджетному процесі : розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.09.2002 № 538-р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/538-2002-p>.
72. Про схвалення Концепції реформування місцевих бюджетів : розпорядження Кабінету Міністрів України від 23.05.2007 № 308-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/308-2007-p>.
73. Про схвалення Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2022-2025 роки та плану заходів з її реалізації : розпорядження Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 № 1805-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-2021-%D1%80#Text>.

74. Про управління об'єктами державної власності: Закон України від 21.09.2006 № 185-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/185-16#Text>.
75. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року : Указ Президента України від 30.09.2019 № 722/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>.
76. Середньострокова стратегія управління державним боргом на 2024 – 2026 роки : постанова Кабінету Міністрів України від 27.10.2023 № 1117. URL: <https://mof.gov.ua/uk/osnovna-informacija>.
77. Середньостроковий план пріоритетних публічних інвестицій держави на 2026 - 2028 роки. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennia-serednostrokovoho-planu-prioryta-20262028-roky-i-671>.

8.2. Додаткова література

1. Багацька К. В. Класифікація комунальних підприємств як основа вибору політики їх фінансування. Економіка та держава. № 9/2021. С. 74-79.
2. Белошапка Т. В., Голинська О. В. Актуалізація публічно-управлінської проблематики в екологічній сфері: світовий та вітчизняний виміри. Актуальні проблеми державного управління. 2020. Том 2. Вип. 58. С. 181-187. DOI: <https://doi.org/10.34213/ap.20.02.21>.
3. Голинська О.В. Гендерно-орієнтоване бюджетування як критеріальна основа ефективності бюджетних програм. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». № 8(48), 1 т. 2018. С. 16-21.
4. Голинська О.В. Односталко Д.В. Загрози економічній безпеці держави: сутність, структура та шляхи подолання. Теорія та практика державного управління. Х.: Вид-во ХарПІДУ НАДУ «Магістр», 2020. Вип 1 (68). С 78-85. DOI: <https://doi.org/10.34213/ap.20.01.08>.
5. Державні підприємства отримали 16 млрд грн прибутку та 6,7 млрд грн збитку у 2024. Дослідження. YouControl. 2025. URL: <https://youcontrol.com.ua/data-research/derzhavni-pidpriemstva-otrymaly-16-mlrd-hrn-prybutku-ta-6-7-mlrd-hrn-zbytku-u-2024/>.
6. Інформаційне забезпечення моніторингу ЦСР, метадані. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики. URL: https://ukrstat.gov.ua/csr_prezent/2020/ukr/st_rozv/metadata/metadata.htm.
7. Ковалівська С.В., Барінова Д.С., Нестеренко В.В. Щодо зміцнення фінансової спроможності громад. Аналітична записка. Національний інститут стратегічних досліджень. – К., 2020. 12 с. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/regionalniy-rozvitok/schodo-zmicnennya-finansovoi-spromozhnosti-gromad>.
8. Колтик О., Мазярчук В., Слиш Н. Ефективність використання міжбюджетних трансфертів: основні порушення. U-LEAD with Europe. 2021. 22 с. URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/727/U-LEAD_budget.pdf.
9. Куспляк Г. Запровадження програмно цільового методу в Україні. Актуальні проблеми державного управління. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2016. Вип. № 3(67). С. 73–83.
10. Куспляк Г., Куспляк І., Серенок А. Напрями вдосконалення надання адміністративних та публічних електронних послуг в умовах воєнного стану. Теоретичні та прикладні питання державотворення. 2023. №30(2023). С.103-114. DOI: <https://doi.org/10.35432/tisb302023295150>.
11. Куспляк Г., Куспляк І., Серенок А. Роль відкритих даних та штучного інтелекту в сучасних умовах розвитку цифрової інфраструктури держави. Теоретичні та прикладні питання державотворення. 2024. Вип.32. С. 68-82. DOI: <https://doi.org/10.35432/tisb322024319534>.
12. Куспляк Г.І., Куспляк І.С. Складові сталого розвитку в контексті національної безпеки. Теоретичні та прикладні питання державотворення. 2023. Вип. 29. С.252-255. ISSN:

2663-7944. DOI: <https://doi.org/10.35432/tisb292023289680>.

13. Куценко Т.Ф. Публічні фінанси в Україні: зміст та структура з урахуванням сучасних тенденцій розвитку. Економіка та держава. № 6/2016. 2016. С.62-66.

14. Куценко Т.Ф. Форми залучення громадськості до бюджетного процесу на місцевому рівні в Україні: оглядовий аналіз. Економіка та держава. № 7. 2020. С.66-72.

15. Мельничук С.М. Щодо участі державних підприємств України в реалізації державних функцій. Forum Prava, 2019. № 56(3). С. 58–66.

16. Методологія оцінювання ефективності управління фінансами комунальних підприємств / Заг.ред. Т.Паутова. К.: «Поліграф плюс», 2024. 110 с.

17. Миськів Г. Бюджетна система : теоретичні та практичні аспекти (у схемах і таблицях) : навчальний посібник. Львів : Растр-7, 2020. 272 с.

18. Місцевий розвиток : кращі практики та інструменти розумного зростання : колективна монографія / за заг. ред. проф. В.Б. Родченка. Харків : «Друкарня Мадрид», 2017. 212 с.

19. Огляд OECD (2020), Ukraine Реформа підприємств державної форми власності у секторі електроенергетики України. URL: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/uk/publications/reports/2020/06/state-owned-enterprise-reform-in-the-electricity-sector-in-ukraine_ac954491/9e8d31d1-uk.pdf.

20. Огляд ОЕСР корпоративного управління державних підприємств України. URL: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/uk/publications/reports/2021/05/oecd-review-of-the-corporate-governance-of-state-owned-enterprises-ukraine_f94e7c07/e05da164-uk.pdf

21. Опарін В. М., Федосов В. М., Юхименко П. І. Публічні фінанси: генеза, теоретичні колізії та практична концептуалізація. Фінанси України, 2017. № 2. С. 110-128.

22. Петришина Н. В. Державні підприємства в Україні: проблеми функціонування та шляхи їх вирішення. Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 18: Економіка і право. 2015. Вип. 30. С. 73–79.

23. Попов М.П., Дуліна О.В., Куспльак Г.І. Гендерні аспекти інфраструктурної безпеки в контексті сталого розвитку регіонів. Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. 2024. Вип. 4(168). С.33-39. (опублікування травень 2025). URL: https://ird.gov.ua/sep/doi/sep2024.04.033_u. DOI: <https://doi.org/10.36818/2071-4653-2024-4-5>.

24. Топ-100 державних підприємств у 2018 році отримали загальний прибуток в 25,3 млрд грн. 2019. URL: <http://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=5b766e9d-5da7-411a-9037-7085c5da1bca&title=Top100-DerzhavnikhPidprimstvU2018-RotsiOtrimaliZagalniiPributokV25-3-MlrdGrn>.

25. Хрустовський С., Куспльак Г., Куспльак І. Фінансова спроможність Авангардівської селищної територіальної громади здійснювати визначені законом повноваження на відповідній території. Теоретичні та прикладні питання державотворення. 2024. Вип. 31. С.132-145. DOI: <https://doi.org/10.35432/tisb312024307382>.

26. Digital tools of territorial communities in improving the quality of services to the population | Herramientas digitales de las comunidades territoriales para mejorar la calidad de los servicios a la población Sahanenko, S., Popov, M., Holynska, O., Davtian, S., Motyhin, D. Estudios de Economia Aplicada, 2021, 39(7). URL: <https://ojs.ual.es/ojs/index.php/eea/article/view/5007>. DOI: <https://doi.org/10.25115/eea.v39i7.5007>.

27. Holynska, O., Bieloshapka, T., Kuspliak, H., & Kholod, M. Genesis of public administration of sustainable development in the field of environmental security. Cuestiones Políticas. Maracaibo, Estado Zulia, Venezuela: Instituto de Estudios Políticos y Derecho Público “Dr. Humberto J. La Roche” de la Facultad de Ciencias Jurídicas y Políticas de la Universidad del Zulia. 2023.Vol. 41. № 76. P. 592-610. ISSN / eISSN: 0798-1406 / 2542-3185. DOI: <https://doi.org/10.46398/cuestpol.4176.35>.

28. Impact of Municipal Financial Resilience on Sustainable Economic Development: Case of Ukraine Vysochyna, A., Molotok, I., Babenko, V., Holynska, O., Rud, I. Review of Economics and Finance, 2022, 20, pp. 662–668. URL: <https://refpress.org/ref-vol20-a77/>.

29. Larysa Ivanchenkova, Olesia Holynska, Vera Khomutenko, Dmytro Motyhin and Tetiana PISOCHENKO, Evaluation of the Effectiveness of Decentralized Internal Financial Control of Expenditures of Budgetary Organizations, *International Journal of Advanced Research in Engineering and Technology*, 11(7), 2020, pp. 108-125. DOI: <https://doi.org/10.34218/IJARET.11.7.2020.013>. URL: https://iaeme.com/MasterAdmin/Journal_uploads/IJARET/VOLUME_11_ISSUE_7/IJARET_11_07_013.pdf.
30. Maghlaperidze E., Kharadze N., Kuspliak H. Development of remote jobs as a factor to increase labor efficiency. *Journal of Eastern European and Central Asian Research*. Minneapolis, Minnesota, USA: Institute of Eastern Europe and Central Asia. Vol.8 No.3 (2021). P. 337-348. ISSN(p) 2328-8272. ISSN(e) 2328-8280. DOI: <https://doi.org/10.15549/jeecar.v8i3.669>.
31. Mykolaichuk M., Kuspliak H., Kuspliak I. Sustainable development and tools for stimulating the achievement of its goals at the local level. Theoretical and applied issues of state-building. Issue 27 (2022). Odesa. P.116-127. ISSN: 2663-7944. DOI: <https://doi.org/10.35432/tisb272022276521>.
32. Olesia Holynska, Iryna Volokhova, Alla Khomutenko, Natalia Katkova and Svitlana Burlan, Accounting for the Costs of Providing Social Services in Ensuring the Effectiveness of Budget Processes, *International Journal of Management*, 11(7), 2020, pp. 600-619. Article ID: IJM_11_07_055. ISSN Print: 0976-6502 and ISSN Online: 0976-6510. DOI: <https://doi.org/10.34218/IJM.11.7.2020.055>. URL: <https://surl.li/yjinpx>.

8.3. Інформаційні ресурси

1. Державна Казначейська служба України. URL: www.treasury.gov.ua.
2. Державний веб-портал бюджету для громадян Open Budget. URL: <https://openbudget.gov.ua>.
3. Електронна бібліотека Національного університету «Одеська політехніка». URL: <http://opu.ua/education/e-library>.
4. Інформація про бюджет у формі відкритих даних «Е-дата». URL: www.e-data.gov.ua.
5. Інформація про закупівлю товарів та послуг за публічні фінанси «Prozorro». URL: www.prozorro.gov.ua.
6. Міністерство фінансів України. URL: www.minfin.gov.ua.
7. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
8. Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого. URL: <http://nplu.org>.
9. Одеська національна наукова бібліотека. URL: <http://www.odnb.odessa.ua>.
10. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua>.
11. Офіційний веб-портал парламенту України. URL: <https://www.rada.gov.ua>.
12. Офіційний веб-портал Фонду державного майна України. URL: <https://www.spfu.gov.ua/>.
13. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.